

ФОРМУВАННЯ АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА СПОРТИВНО-РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ ДЛЯ ДІТЕЙ-ІНВАЛІДІВ

Найважливішим критерієм рівня розвитку людського потенціалу є стан суспільного здоров'я і системи його забезпечення. Разом із захворюваністю і смертністю основний показник здоров'я – відсоток інвалідів у суспільстві. За останні роки у всьому світі спостерігається тенденція до зростання кількості інвалідів. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я і Організації Об'єднаних Націй відомо, що в будь-якій країні світу кількість інвалідів досягає 10% від загальної чисельності населення, і за прогнозом цей рівень зберігатиметься, а у ряді країн навіть збільшиться. Індикатором, який характеризує добробут населення і соціальну стабільність у країні, є ставлення суспільства до соціально-вразливих груп населення – інвалідів, людей похилого віку, сиріт. На початку третього тисячоліття забезпечення всіх громадян необхідним рівнем і умовами життя, реалізація заходів щодо оздоровлення нації, реабілітації хворих та інвалідів сприятиме підвищенню рівня розвитку людського потенціалу.

В Україні проблема інвалідності стоїть особливо гостро. Несприятливі тенденції в показниках здоров'я населення країни, збільшення чисельності інвалідів та їх кількості у складі населення, динаміка зростання інвалідів серед дітей і молоді визначають важливість проблеми реабілітації інвалідів.

Потреба у формуванні архітектурного середовища для дітей з обмеженими можливостями зумовлена соціально-економічними та демографічними проблемами сучасного соціуму – включення дітей з обмеженими можливостями в сучасне суспільство. Інвалідність у дітей викликає суттєве обмеження життєдіяльності, що призводить до їх соціальної дезадаптації – це зумовлено порушеннями у розвитку, труднощами в самообслуговуванні, спілкуванні та навчанні. Освоєння дітьми-інвалідами соціального досвіду, включення їх в існуючу систему суспільних відносин вимагає від суспільства певних додаткових заходів, засобів і зусиль.

Зростання міст і запитів їх населення в оздоровчій сфері дітей, підвищення гігієнічних і естетичних вимог, розвиток технічних можливостей їх благоустрою супроводжується зростанням актуальності дослідження в формуванні архітектурного середовища дитячих спортивно-реабілітаційних комплексів.

Архітектурно-планувальна організація існуючих спортивних комплексів не враховує тих особливостей, які пов'язані із потребами дітей

з обмеженими можливостями, а саме: із не здатністю інвалідів до пересування, самообслуговування, санітарно-гігієнічних вимог, вимог до реабілітації осіб з обмеженою руховою активністю. Сучасні реабілітаційні центри повинні включати в свою структуру спеціалізовані реабілітаційні відділення для дітей з захворюваннями опорно-рухової системи, ДЦП, мовної патології, з порушенням органів слуху, зору та відхилень у розумовому розвитку, а також відділення для розміщення та побутового обслуговування пацієнтів, супроводжуючих батьків та персоналу. Система реабілітації передбачає значний набір послуг, що надаються не тільки дітям, та й їхнім батькам. Поряд з медичною, професійною та іншими традиційними видами реабілітації важлива робота по відновленню соціально-культурних зв'язків.

У нашій країні фундаментальні дослідження проблеми архітектурно-планувальної організації спортивних комплексів для дітей з обмеженими фізичними можливостями не проводилися. Проаналізувавши існуючу ситуацію в Україні та за її межами можна зробити висновок, що недостатність реабілітаційних комплексів для дітей з обмеженими можливостями призводить до занедбання та неналежного ставлення до маломобільного населення. Адже головною метою цих комплексів є відтворення дитини, його фізичних та психологічних сил, необхідних для його життя.

При проектуванні та будівництві спеціалізованих закладів для дітей-інвалідів, плануванні їх ділянок, необхідно дуже уважно ставитися до питання організації архітектурного простору. Адже оточуюче середовище для дітей з вадами розвитку повинно розглядатися як додаткова складова до процесу лікування та реабілітації.

Розглядаючи архітектурне середовище як складову для адаптації дітей-інвалідів, потрібно вирішувати й проблеми доступності об'єктів соціальної інфраструктури і створення безбар'єрного міського середовища. Одне з найважливіших питань, яке постає – це перетворення міського середовища, усунення бар'єрів і перешкод з метою інтеграції інвалідів у суспільство і гуманізації архітектурного середовища. Для вирішення поставленого питання необхідно: дотриманням вимог щодо забезпечення безперешкодного доступу інвалідів до соціальної інфраструктури; створювати комітети за участю представників громадських організацій інвалідів, архітекторів та інших спеціалістів; реалізовувати освітньо-просвітницьку програму з метою підготовки кваліфікованих архітекторів, представників громадських організацій та органів влади; проводити аудит доступності по основним об'єктам міської інфраструктури; практично реалізовувати рішення за програмою доступності і безбар'єрності архітектурного середовища міста.